

บทที่ ๒ ไวยากรณ์ต่างทฤษฎี

ไวยากรณ์ทุกรูปแบบสมควรแก่การศึกษา ทุกรูปแบบมีความแตกต่างกันไป ตามลักษณะภาษาที่อธิบาย ไม่มีรูปแบบใดที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากรูปแบบอื่น ใดเลย ไม่มีรูปแบบใดไม่เปลี่ยนแปลง การพัฒนาก็อาจจะไม่เท่ากันทุกรูปแบบ และไม่มีรูปแบบใดดีที่สุด ไม่ว่าผู้สนับสนุนรูปแบบนั้น ๆ จะเชื่ออย่างไรก็ตาม (Brown & Miller, 1996: xiii)

ในยุโรปสมัยก่อนสงคราม ลูกศิษย์ของโรซูรีได้พัฒนาไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างมากมาย เช่น อังเดร มาร์ตินเน็ต (André Martinet) ได้พัฒนารูปแบบหนึ่งของ ไวยากรณ์หน้าที่ (functional grammar) ขึ้นมา หลุยส์ ไทวอลล์ เฮล์มสเลฟ (Louis Trolle Hjelmslev) ก็พัฒนาวิธีการ รูปนัย (formal) ขึ้นมา และมีการวางรากฐานวิธีการแบบ สำนักปราก (Prague School) และ สำนักลอนดอน (London School) ในแบบของ จอห์น ฮาร์ เฟิร์ท (J.R. Firth) ซึ่งเรียกว่า แนวเฟิร์ท (Firthian) ขึ้นมาด้วย

แนวคิดหลักของไวยากรณ์ในกลุ่มนี้ก็คือ หน่วยต่าง ๆ ในประโยคย่อมมีหน้าที่ต่าง ๆ กัน เช่น ในประโยค "พ่อไปเมื่อวานนี้" "พ่อ" มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็น ประธาน และมีหน้าที่ทางอรรถศาสตร์เป็น ผู้กระทำ (agent) หรือ ผู้กระทำการ นอกจากนี้ก็อาจจะมีหน้าที่ทาง วัจนปฏิบัติ (pragmatics) เป็น ใจความหลัก (theme) ในบทที่ ๔ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม วโรตมสิกกิตต์ ใช้ว่า "อรรถบท"

ในยุโรปนั้นอิทธิพลของแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้ก็ยังมีอยู่จนถึงสมัยหลังสงคราม ในบางกรณีก็เป็นอิทธิพลโดยตรง เช่น อิทธิพลของมาติเน็ตที่มีต่อ ลัทธินัยหน้าที่เชิงสัจพจน์ (Axiomatic Functionalism) อิทธิพลของเฟิร์ทที่มีต่อ ไวยากรณ์ระบบ

สัมพันธ (systemic grammar) หรือ ในการพัฒนาของสำนักปรากฏการณ์ที่เป็นอิทธิพล โดยช่อมจะเห็นได้ในความต่อเนื่องของแนวคิดของไวยากรณ์หน้าที่ในยุโรป

แนวคิดหลักของไวยากรณ์ในกลุ่มนี้ก็คือ การสื่อสารทุกอย่างย่อมมีการเลือก ทางที่จะทำให้เกิดเห็นได้จริง เช่น ในประโยค "พอไปแล้ว" สิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือการเลือกรูปแบบ การกล่าวประกาศ (declarative) ถ้าเลือกที่จะสื่อแบบ คำถาม (interrogative) ก็ต้องเลือกอีกรูปแบบหนึ่ง คือ "พอไปแล้วหรือ" / "พอไปแล้วหรือเปล่า" / "พอไปแล้วใช่ไหม" แต่เราจะไม่พูดว่า "พอไปแล้วไหม"

ส่วนในอเมริกายุคก่อนสงครามนั้นก็มีการพัฒนาไปอีกทางหนึ่งจากงานของ ฟรานซ์ โบแอส (Franz Boas) เอ็ดเวิร์ด ซาเพียร์ (Edward Sapir) และ บลูมฟิลด์ ในสมัยหลังสงครามก็พัฒนาต่อมาในงานของ เซลลิก แฮร์ริส (Zellig Harris) และ ใน ภาษาศาสตร์โครงสร้าง (structural linguistics) หลายรูปแบบ ที่มีอิทธิพลที่สุดก็คือ การพัฒนา ไวยากรณ์เพิ่มพูน (generative grammar) ของชอมสกีและศิษย์

ภาษาศาสตร์โครงสร้างถือว่า ภาษาคือระบบที่มีกฎระเบียบอยู่ในตนเอง โดยที่องค์ประกอบต่าง ๆ ถูกกำหนดด้วยความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ โบแอส เน้นเรื่องความหลากหลายของโครงสร้างในภาษาต่าง ๆ เมื่อจะอธิบายโครงสร้างเหล่านี้ก็ไม่จำเป็นจะต้องอาศัยไวยากรณ์ของภาษาอื่นมากำหนด ซาเพียร์ ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ โบแอส ก็เน้นความหลากหลายของภาษาเช่นกัน

แนวคิดของบลูมฟิลด์ก็พัฒนาไปเป็นรูปแบบอื่นด้วย โดยเฉพาะใน ไวยากรณ์ช่วงชั้น (stratificational grammar) ของ ซิดนีย์ เอ็ม. แลมป์ (Sydney M. Lamb) และ ไวยากรณ์แท็กมิเมติกส์ (tagmemics) ซึ่งพัฒนามาจากงานของ เคนเน็ท ลี ไพก์ (Kenneth Lee Pike)

ไวยากรณ์ช่วงชั้น ถือว่า รูปในภาษาแสดงตนออกมาเป็นแบบต่าง ๆ ตามลำดับชั้นที่เรียกว่า "strata" ช่วงชั้นที่อยู่ล่างสุดคือเสียง ส่วนช่วงชั้นที่อยู่สูงสุดคือความหมาย แต่ละช่วงชั้นก็มีกฎเกณฑ์การเรียงลำดับหน่วยต่าง ๆ ในช่วงชั้นนั้น ๆ ตัวอย่าง เช่น ในช่วงชั้นที่เกี่ยวกับเสียงพยัญชนะของไทยมีความจำกัดในเรื่องพยัญชนะต้นที่

เป็นพยัญชนะควบกล้ำ เรามีเสียงควบกล้ำ "ตร" ดังในคำว่า "ตราด" แต่เราไม่มีเสียงควบกล้ำ "ตล" ดังในคำว่า "ตลาด" ส่วน ไวยากรณ์แท็กมิมิกส์ กำหนดหน่วยต่าง ๆ ในภาษาตามความสัมพันธ์ระหว่าง "ช่อง" วากยสัมพันธ์หรือหน้าที่ เช่น ประโยค "พ่อ กำลังจะไป" มี "ช่อง" ประธาน และ "ช่อง" ภาคแสดง ที่ต้องมีวลีเข้ามาเติม

นับจากกลางทศวรรษ ๑๙๖๐ (๑๙๖๐-๑๙๖๙) เป็นต้นมา ก็มีไวยากรณ์รูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นอีกอย่างมากมาย เช่น ไวยากรณ์ระบบสัมพันธ์ของ ไมเคิล ฮอลล์ แชนเตอร์ เคิร์กวูด แฮลลiday (Michael Alexander Kirkwood Halliday) ซึ่งปรากฏในกลางทศวรรษ ๑๙๖๐ กฎของเขาเป็นที่รู้จักกันในนามว่า แฮลลiday (Hallidayan) นอกจากนี้ก็มี ไวยากรณ์การกร (case grammar) และ อรรถศาสตร์เพิ่ม (generative semantics) ซึ่งปรากฏในปลายทศวรรษ ๑๙๖๐ ไวยากรณ์ประเภค-นาม (categorial grammar) ก็เข้ามาสู่วงการภาษาศาสตร์ในต้นทศวรรษ ๑๙๗๐ (ค.ศ. ๑๙๗๐-๑๙๗๙) โดยที่ครั้งแรกเข้ามาในรูปแบบ ไวยากรณ์ประเภค-คำ (applicational grammar) และในปลายทศวรรษ ๑๙๗๐ ก็มีการเผยแพร่ ไวยากรณ์สัมพันธ์ (relational grammar) และ ไวยากรณ์หน้าที่

ไวยากรณ์ในกลุ่มนี้สนใจเรื่องความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ในประโยค เช่น ผู้กระทำ การกระทำ เป้าหมาย หน้าที่ระหว่างบุคคล เช่น คำถาม และ คำประกาศ สิ่ง ที่รู้แล้วกับสิ่งใหม่ อันได้แก่ ใจความหลัก (theme) กับ ใจความรอง (rheme) สิ่ง สำคัญก็คือ ธรรมชาติของภาษาคือระบบความหมาย การพัฒนาและการศึกษาเรื่อง เหล่านี้จะต้องอยู่ในกรอบของปทัสชาติทางสังคม

ครั้นถึงต้นทศวรรษ ๑๙๘๐ (ค.ศ. ๑๙๘๐-๑๙๘๙) ก็มีการพูดถึง ไวยากรณ์บทบาทและการอ้างอิง (role and reference grammar) ไวยากรณ์ปริชาน (cognitive grammar) ไวยากรณ์คำ (word grammar) และไวยากรณ์รูปแบบอื่น ๆ ที่เข้ามาแข่ง กับไวยากรณ์เพิ่มพูนแบบซอมลกี เช่น ไวยากรณ์หน้าที่ศัพท์ (lexical functional grammar-LFG) กับ ไวยากรณ์โครงสร้างวลีแบบวางนัยทั่วไป (generalized phrase structure grammar - GPSG) ส่วน ไวยากรณ์โครงสร้างวลีคำนำหลัก (head-driven

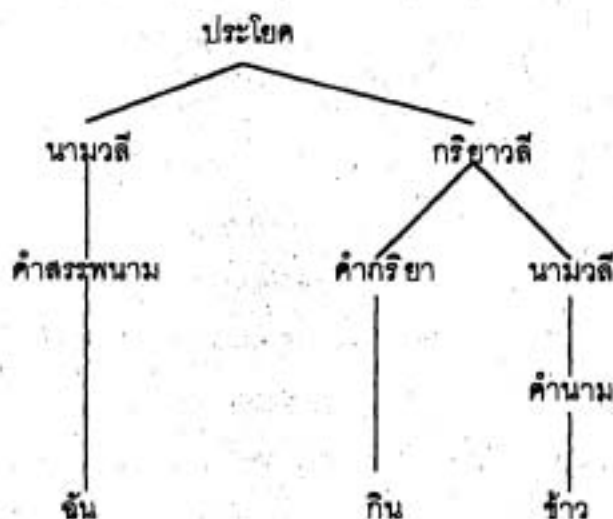
phrase structure grammar - HPSG) ก็ได้แนวคิดหลักมาจากทั้ง LFG และ GPSG

ไวยากรณ์ในกลุ่มนี้ก็ยังคงเน้นเรื่องบทบาทและหน้าที่ของภาษาในด้านการสื่อสาร ไวยากรณ์ปริชาน เน้นเรื่องภาษากับความคิด ไวยากรณ์คำ เน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างคำ ไวยากรณ์หน้าที่ศัพท์ เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบต่าง ๆ ของภาษามีกฎเกณฑ์เชื่อมโยงอยู่ เช่น รูปแบบ *กรรมผู้วาง* (active) กับ *กรรมผู้ถูกวาง* (passive) ในภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนแปลงเชื่อมโยงอยู่ ไวยากรณ์โครงสร้างวลีแบบวางนัยทั่วไป เป็นการจัดรูปแบบให้เหมาะที่จะให้คอมพิวเตอร์นำไปดำเนินการได้ ส่วนไวยากรณ์โครงสร้างวลีคำหลักนั้นให้ความสำคัญที่คุณสมบัติของศัพท์มากกว่ากฎเกณฑ์อย่างอื่น

ไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงมาแล้วนี้ บางรูปแบบก็มิได้มีผู้สนับสนุนมากนัก โดยทั่วไปรูปแบบที่ได้รับความนิยมที่สุดก็มักจะหยิบยืมและดัดแปลงลักษณะมาจากรูปแบบที่มีชื่อเสียงน้อยกว่า บางรูปแบบก็พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และรูปแบบใหม่ ๆ ก็เกิดขึ้นอยู่เสมอ แต่ก็ยากที่จะทำนายได้ว่ารูปแบบใหม่ ๆ รูปแบบใดจะเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างมากหรือไม่มีใครยอมรับเลย

ไม่มีไวยากรณ์รูปแบบใดที่ไม่เปลี่ยนแปลง หรือไม่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบอื่น ๆ รูปแบบดั้งเดิมของชอมสกีเองก็พัฒนาขึ้นมาจากการวิเคราะห์โครงสร้างส่วนประกอบแบบอเมริกัน โดยเน้นหนักที่เกณฑ์การกระจายว่าหน่วยใดจะไปอยู่ ณ ที่ใด ได้มากน้อยเพียงใด ตัวอย่าง เช่น เสียง ง [ŋ] ปรากฏที่ต้นคำของภาษาอังกฤษ ไม่ได้ มีแต่ที่ท้ายคำ เช่น "king" แต่ปรากฏได้ทั้งต้นและท้ายคำในภาษาไทย เช่น "จ่าง งง ง่วง" ส่วน โครงสร้างส่วนประกอบ (constituent structure) นั้นก็คือการจัดหน่วยทางภาษาศาสตร์หรือส่วนประกอบต่าง ๆ ในวลี อนุพากย์ (clause) ประโยค ฯลฯ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน วิธีการที่ได้รับความนิยมมากก็คือการจัดเป็น แผนภาพต้นไม้ (tree diagram)

ตัวอย่าง "ฉันกินข้าว" จะแสดงได้ดังนี้คือ

ในหมู่ไวยากรณ์เพิ่มพูนก็มีหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะต่าง ๆ ของภาษา ไวยากรณ์เหล่านี้ต่างก็มีแนวคิดหลายแบบต่าง ๆ กันไป ไวยากรณ์จะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แนวคิดที่เคยพัฒนาขึ้นมาในรูปแบบหนึ่งและเคยถูกปฏิเสธก็อาจจะกลับมาได้รับการยอมรับใหม่ หรือคนที่เคยปฏิเสธก็อาจจะนำมาดัดแปลงใหม่ก็ได้

ตัวอย่าง เช่น ชาลส์ ฟิลล์มอร์ (Charles Fillmore) เคยกล่าวว่า นอกจากชื่อที่ใช้กำหนดหมวดคำ เช่น คำนาม (noun) คำกริยา (verb) ฯลฯ แล้ว ในแผนภาพต้นไม้ก็อาจมีชื่ออื่น ๆ อีกด้วย เช่น ผู้กระทำ (agent) หรือ ผู้กระทำกร ผู้รับการกระทำ (patient) ฯลฯ เพื่อบอกความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างจุดต่าง ๆ แนวคิดนี้กลับมาปรากฏใน ไวยากรณ์พึ่งพา (dependency) บางแบบ ในไวยากรณ์สัมพันธ์ และใน HPSG ส่วนเรื่องบทบาทการ/ผู้มีส่วนร่วม (case/participant roles) ซึ่งเคยกล่าวไว้ในไวยากรณ์เพิ่มพูนก็เข้ามารวมอยู่ในรูปแบบของฟิลล์มอร์ด้วย แนวคิดนี้ ไวยากรณ์ปริวรรต (transformational grammar) เคยปฏิเสธ แต่ในที่สุดก็เข้ามาอยู่ใน ทฤษฎีกำกับและผูกมัด (government and binding theory) หรือ ทฤษฎีปลดและพันธะ และเข้ามาอยู่ในไวยากรณ์สมัยหลัง ๆ อีกหลายแบบ

ไวยากรณ์ปริวรรตในรูปแบบแรกของชอมสกีจัดการรวมอนุพากย์ไว้ด้วย แต่ถูกตัดทิ้งไปจากรูปแบบในสมัย ๑๙๖๕ แล้วก็กลับเข้ามาใหม่อีกในไวยากรณ์เพิ่มทูนบางแบบ แนวคิดที่ว่าในอนุพากย์มีคำกริยาเป็นหลัก ส่วนคำนามทั้งหมดรวมทั้งประธานด้วยล้วนเป็น *ส่วนเติมเต็ม (complement)* ของคำกริยานั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์พึ่งพาคำกริยา (verb-dependency grammar) ดังที่ได้อธิบายไว้ในงานของ *ลูเชียส เทสเนียร์ (Lucien Valéus Tesnière)* ก็มาเป็นแนวคิดหลักในไวยากรณ์การก ในไวยากรณ์พึ่งพาแบบอื่น ๆ และใน GPSG กับ PSG แต่ไม่ได้รับการยอมรับในไวยากรณ์ป่าละและพันระ และ *ไวยากรณ์หลักกับเงื่อนไข (principles and parameters grammar)* ที่น่าสนใจก็คือไวยากรณ์หลักกับเงื่อนไขใช้โครงสร้างซึ่งมีคำกริยา นามวลีประธาน (subject NP) กับนามวลีกรรม (object NP) เป็นส่วนประกอบเริ่มของกริยาวลี (VP) ซึ่งก็คล้ายกับแนวคิดของนักภาษาศาสตร์ฝ่ายการพึ่งพาคำกริยา (verb-dependency)

อันที่จริงคำว่าไวยากรณ์นั้นกำกวมมาก เพราะหมายความได้ทั้งรูปแบบของคำวลี และอนุพากย์ เรามักจะพูดว่าเรียนไวยากรณ์ของภาษาใดภาษาหนึ่ง นอกจากนี้ไวยากรณ์ก็ยังหมายถึงการบรรยายภาษาอีกด้วย

ไวยากรณ์ดั้งเดิมของภาษาจะบรรยายโครงสร้างของคำ อนุพากย์และประโยค โดยใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับระบบหน่วยคำ (เช่น ต้นคำศัพท์ (stem) ธาตุ หรือรากศัพท์ (root) หน่วยเติมคำ (affix)) และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวากยสัมพันธ์ (เช่น วลี (phrase) หน่วยหลัก (head) วิเศษณ์ (modifier) หน่วยโครงสร้าง (construction) ลำดับคำ (word order)) ไวยากรณ์อาจจะเขียนขึ้นได้ทั้งสำหรับนักเรียนในระดับเริ่มต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง หรืออาจจะเขียนขึ้นเป็นหนังสืออ้างอิงสำหรับผู้ใช้ภาษาที่มีประสบการณ์ (เจ้าของภาษาหรือไม่ใช่ก็ได้) ไวยากรณ์ของภาษาที่เขียนกันออกมาต่าง ๆ กันนั้นมักจะเขียนขึ้นมาจากข้อมูลที่เป็นตัวเขียน (หรืออย่างน้อยก็เป็นข้อมูลที่เป็นกลาง ๆ ระหว่างภาษาเขียนกับภาษาพูด) ไวยากรณ์ระดับต้นซึ่งมุ่งที่ *ความรู้ในการสื่อสาร (communicative competence)* ก็จะใช้วลีและศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษาซึ่งมีความชำนาญก็อาจจะใช้พจนานุกรมมากกว่าไวยากรณ์ บุคคลกลุ่มนี้จะ

ยอมรับคำศัพท์ต่าง ๆ เช่น กาล (tense) การณ์ลักษณะ (aspect) มาลา (mood) การก (case) และระบบการเปลี่ยนสภาวะ (transitivity) ของภาษา และสามารถใช้ลำดับคำ การเน้นและการเชื่อมประโยคเพื่อสร้างข้อความยาว ๆ ได้ สุดท้ายผู้ใช้ภาษาที่มีความชำนาญก็จะใช้โลกทัศน์เพื่อให้ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญก็คือบุคคลเหล่านี้จะได้รับความรู้มาจากสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ไวยากรณ์รูปนัย (formal grammar) เกิดขึ้นมาก็เพื่อใช้อธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้น แต่ก็ยังไม่มีไวยากรณ์ใดที่สามารถอธิบายได้ทุกแบบ ไวยากรณ์บางแบบสร้างขึ้นเพื่อสร้างประโยควากยสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันของส่วนประกอบต่าง ๆ ไวยากรณ์บางแบบก็อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างการผูกประโยคกับโครงสร้างอรรถศาสตร์ โดยแสดงออกมาในรูปแบบรูปนัยตรรกะ (logical formalism) และ โครงสร้างเสียง ในด้านวากยสัมพันธ์ ไวยากรณ์บางแบบก็ระบุโครงสร้างของคำ วลี และอนุพากย์ ไวยากรณ์บางแบบก็มุ่งอยู่ที่คำ และถือว่าวลีเป็นส่วนรอง ไวยากรณ์ส่วนใหญ่ยอมรับการผูกวากยสัมพันธ์ในขอบเขตหนึ่ง ปาละและพันธะ และ หลักกับเงื่อนโซ่ ถือว่าประโยคเป็นรอง ส่วนหลักอยู่ที่ข้อจำกัดทั่วไปที่ใช้กับการผูกประโยคต่าง ๆ ไวยากรณ์หน่วยสร้าง (construction grammar) ถือว่า ประโยคเป็นศูนย์กลางและพื้นฐาน ไวยากรณ์บางรูปแบบก็ไม่สนใจโครงสร้างวากยสัมพันธ์แบบพื้นฐานแต่ไปสนใจหน้าที่ของกรกฎประโยคแบบต่าง ๆ ในข้อความ ไวยากรณ์เหล่านี้มุ่งที่ตัวแทนเชิงภาษาศาสตร์ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือภาวะอย่างใดอย่างหนึ่ง มีบทบาทอะไรบ้าง มีการแสดงผู้กระทำหรือไม่ ถ้ามี จะแสดงออกมาอย่างไร

นอกจากจะมีจุดสนใจต่างกันแล้วไวยากรณ์แบบต่าง ๆ ก็อาจจะมีแหล่งข้อมูลต่างกันด้วย บางรูปแบบก็ใช้ตัวอย่างที่นักภาษาศาสตร์คิดขึ้นมาเอง ซึ่งก็มักจะใช้สัญชาตญาณของตนเองประเมินว่าสิ่งใดยอมรับได้/ถูกไวยากรณ์ (ตัวอย่างของไวยากรณ์ประเภทนี้ก็คือ หลักกับเงื่อนโซ่ GPSG, HPSG และ LFG) ตัวอย่างชนิดนี้นำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไวยากรณ์แบบนั้น ๆ สามารถอธิบายได้ โดยที่แบบอื่น ๆ อธิบายไม่ได้

แต่ก็บอกไม่ได้ว่าตัวอย่างประเภทนี้จะปรากฏในชีวิตจริงหรือไม่

นักภาษาศาสตร์บางคนอาจจะไม่สนใจการสาธิตแบบนี้ แต่สนใจภาษาที่ไม่มี การบันทึก ก็มักจะใช้วิธีขีดเสียงแล้วถอดเทปข้อความนั้น ๆ ออกมา นักภาษาศาสตร์ กลุ่มที่สองนี้ยังแบ่งออกไปอีกเป็นพวกที่เสริมข้อความด้วยข้อมูลที่ได้มาจากการ ทดสอบแบบต่าง ๆ (การเติมประโยคให้สมบูรณ์ การเติมช่องว่างในประโยค การ บังคับเลือกระหว่างโครงสร้างสองโครงสร้าง และแม้แต่การตัดสินใจอะไรถูกไวยากรณ์) และพวกที่ดีว่าข้อมูลที่มีค่าคือข้อมูลที่สร้างออกมาโดยธรรมชาติ (ไม่ใช่เกิดจากการ ตอบคำถามหรือการทดสอบ) ความเห็นอย่างหลังนี้มีประวัติมายาวนาน ทั้งในยุโรป และอเมริกาเหนือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการเผยแพร่ข้อความล้วนเป็น งานสำคัญของนักภาษาศาสตร์ทั้งสิ้น

ถึงแม้ว่าขอมสก็จะมีปฏิเสธรูปแบบนี้ แต่นักภาษาศาสตร์ก็ยังคงเก็บข้อมูลที่เป็นข้อความกันต่อไป เครื่องบันทึกเสียงและคอมพิวเตอร์ทำให้เก็บและประมวล ข้อมูลได้มากและรวดเร็วยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเขียนข้อความหรือเสียงพูด ทำให้ได้ข้อมูล ใหม่ ๆ ในด้านวากยสัมพันธ์ของภาษาเขียนและภาษาพูด ทำให้ได้ทราบว่ามีภาษา ใช้ภาษาต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ยังช่วยตอบด้วยว่า เราจะเขียนไวยากรณ์ให้แก่ ภาษาทั้งภาษาใดหรือไม่ มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์และหน่วยคำเกิดขึ้นมาอย่าง มากมายเพียงใดในข้อความแต่ละชนิด และข้อความที่ต่างกันมีไวยากรณ์ในแบบของ ตนเองเพียงใด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ พาดหัวหนังสือพิมพ์ แต่ก็มีคำถามเกิดขึ้น เกี่ยวกับไวยากรณ์ของภาษาพูดโดยธรรมชาติ (ไม่ได้เตรียมมาก่อน) เปรียบเทียบกับ ภาษาเขียนที่เป็นทางการ (เตรียมมาก่อน) คำตอบที่ได้ยังไม่ชัดเจน แต่กฎทาง วากยสัมพันธ์ก็คงจะไม่สามารถสร้างประโยคทั้งภาษาออกมาได้ และบางภาษาอาจจะ ต้องใช้ไวยากรณ์หลายแบบมาบรรยายก็ได้

นักภาษาศาสตร์จากหลายสำนักมีความสนใจเรื่องคุณสมบัติสากลลักษณะ (universal properties) ของภาษามานานแล้ว โดยปรากฏเป็นครั้งแรกในงานของ ชาลส์ แฟรนซิส ฮ็อกเก็ตต์ (Charles Francis Hockett) ในยุคลัทธิโครงสร้าง

อเมริกัน (American Structuralism) เราได้เสนอลักษณะสำคัญของภาษาขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษามนุษย์กับระบบการสื่อสารอื่น ๆ (เช่น ระบบการสื่อสารของผึ้งและลิง) ไวยากรณ์เพิ่มพูนแบบชอมสกีก็มีเรื่องสากลลักษณะภาษา ซึ่งใช้อธิบายได้ว่าเหตุใดเด็ก ๆ จึงรับภาษา ได้อย่างง่ายดาย และรวดเร็ว ส่วนเรื่องความเป็นสากลของภาษา ซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องลักษณะสำคัญของภาษาหรือการรับภาษา (language acquisition) ก็มีในงานของ โจเซฟ เอช. กรีนเบิร์ก (Joseph H. Greenberg) ซึ่งใช้วิธีสำรวจตัวอย่างภาษา แล้วเขียนรายการสากลลักษณะภาษา ขึ้นมา งานค้นคว้าทางสายนี้ก็ยังคงดำเนินต่อมา และปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งในด้านการเก็บตัวอย่างภาษาและการเสนอว่าจะอะไรคือสากลลักษณะภาษา

ในระบบของชอมสกีนั้นแต่เดิมมาก็มีเรื่อง สากลลักษณะรูปนัย (formal universal) (เช่น กฎชนิดต่าง ๆ) และ สากลลักษณะแก่น (substantive universal) (เช่น ส่วนของคำพูด คำพูด ฯลฯ) ใน กฎกับเงื่อนไขซึ่งเสนอเป็นทฤษฎีหนึ่งของ ไวยากรณ์สากล (universal grammar) นั่นก็ถือว่าคุณสมบัตินี้สากลของภาษา ประกอบขึ้นด้วยกฎการผูกประโยคแบบต่าง ๆ ส่วนเงื่อนไขเป็นเครื่องกำหนดตัวแปรที่ใช้ได้ภายในกฎนั้น ๆ เช่น ลำดับคำที่ต่างกันออกไป เป็นต้น

ความสนใจเรื่องความเป็นสากลของกลุ่มชอมสกีมีเป้าหมายเพื่ออธิบายเรื่อง การรับภาษาแรก (first language acquisition) โดยทั่วไปกฎไวยากรณ์เชิงรูปนัยมักจะอยู่ที่ระดับประโยค แต่ไวยากรณ์เพิ่มพูนแบบชอมสกีก็ได้อยู่ที่ระดับประโยคเท่านั้น ทว่ามุ่งไปที่ความสามารถของผู้พูดภาษาในอันที่จะรับว่าประโยคใดเป็นประโยคในภาษาของตนหรือไม่ รวมทั้งความสามารถของเด็ก ๆ ในการรับความรู้ที่ว่ามี นั่นก็คือเด็ก ๆ รู้ภาษาแม่ของตนได้อย่างไร จุดยืนของชอมสกีอยู่ที่ว่าวากยสัมพันธ์ของภาษาธรรมชาตินั้นซับซ้อนมากเกินไปที่จะเรียนได้ แต่เด็กก็รู้ภาษาได้เพราะเกิดมาพร้อมกับ หลักโดยกำเนิด (innate principles) ชุดหนึ่งที่ควบคุมการรับภาษา (เช่น หลักที่ทำให้สามารถเลือกไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับข้อมูลระดับปฐมภูมิทางภาษาศาสตร์ได้) หลักโดยกำเนิดที่ว่านี้แหละที่ถือว่าเป็นสากล

เมื่อไม่นานมานี้ นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบแล้วว่า มนุษย์เท่านั้นที่มีความสามารถในการควบคุมกล่องเสียง ลิ้น และปากให้สร้างเสียงต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สัตว์ไม่มีความสามารถในด้านนี้ นอกจากนี้มันก็ยังมีความสามารถในด้านไวยากรณ์และการสร้างประโยคอีกด้วย นักวิจัยชาวเยอรมันได้ค้นพบว่า มนุษย์เท่านั้นที่มียีนพิเศษที่ทำให้มีพรสวรรค์ในด้านภาษา (The Nation 2002: 11A)

ไวยากรณ์ LFG ก็สนใจเรื่องความสามารถในการเรียน โดยถือว่าศัพท์กราก (*lexicase*) มีความสัมพันธ์กับการรับภาษาแรก ส่วนไวยากรณ์ HPSG (และ GPSG สมัยแรก) กับไวยากรณ์ประโยค-นาม สนใจเรื่องการสร้างประโยคที่ถูกต้องมากกว่า แนวคิดทั้งสองอย่างนี้ก็มิได้นำไปใช้สร้างรูปแบบการเข้าใจภาษาและการประมวลภาษาด้วยคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับที่เคยใช้ไวยากรณ์ GPSG มาแล้ว ในแง่นี้ ไวยากรณ์ HPSG ก็เหมือนกับไวยากรณ์เพิ่มพูนในสมัยแรก ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือสำหรับจัดการกับข้อมูลเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับความรู้ของผู้พูดภาษาแม่หรือการรับภาษาแรก ในสมัยทศวรรษ ๑๙๖๐ และต้นสมัยทศวรรษ ๑๙๗๐ ก็ถือกันว่าไวยากรณ์เพิ่มพูนเป็น เครื่องมือการเรียนรู้แบบสืบค้นด้วยตนเอง (*heuristic device*) เพื่อค้นหารูปแบบวากยสัมพันธ์ใหม่ ๆ ด้วย ในทางตรงกันข้ามไวยากรณ์บทบาทและการอ้างอิง เน้นที่หน้าที่การสื่อสาร โดยมีความคิดหลักว่า หน้าที่อันดับแรกของภาษาก็คือการโต้ตอบในสังคม ไวยากรณ์การรู้ไม่สนใจปัญหาเรื่องการรับภาษาแรก แต่มีเป้าหมายในการจับความสามารถของมนุษย์ในอันที่จะสร้างสถานการณ์ "อย่างเดียวกัน" ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน

ไวยากรณ์ที่กล่าวถึงข้างต้นล้วนใช้อธิบายเรื่อง อนุภาคย์ กับ ประโยค รวมทั้งเรื่องการตีความหมายที่ผูกติดอยู่กับสิ่งเหล่านั้น สิ่งที่น่าสนใจก็คือไวยากรณ์เพิ่มพูนแบบแรกที่สุดซึ่งเชื่อเรื่องการปริวรรตนั้น แอริริส ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการผูกประโยคแบบต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างประโยคเหล่านั้นในข้อความทั้งหมด แอริริส ใช้คำว่า *สัมพันธ์สื่อสาร (discourse)* มีไวยากรณ์ไม่มากนักที่อธิบายเรื่องข้อความ มีเพียงสำนักปราก ไวยากรณ์แท็กมิกัล กลุ่มของแฮลลiday

และไวยากรณ์หน้าที่เท่านั้นที่อธิบายเรื่องสัมพันธ์สาร ของรูปแบบหลังนี้ก็ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของสำนักปราก ในขณะที่ไวยากรณ์ระดับประโยคก้าวหน้ามาถึงเรื่องการวางรูปนัย การชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างวากยสัมพันธ์กับองค์ประกอบสัมพันธ์สารก็มาจากฝ่าย ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) กับ ปริธานศาสตร์ (Cognitive Science) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างประโยคกับสัมพันธ์สารนั้น จะต้องมีการวิเคราะห์เรื่องความสัมพันธ์ด้วย

ที่กล่าวมาแล้วนี้ก็คือนแนวคิดทางภาษาศาสตร์และไวยากรณ์รูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวงการภาษาศาสตร์หลังสมัยไวยากรณ์ดั้งเดิม เราจะได้สำรวจกันต่อไปว่ามีการใช้ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างของภาษาไทยกันมาแล้วบ้าง